

Regulacja pokroju rzepaku ozimego - jesienią.

Najważniejszym zadaniem jesiennych zabiegów regulujących pokrój roślin rzepaku ozimego jest ograniczenie wzrostu łodygi ku górze. Chodzi o to, aby rozeta liści przylegała do gleby, a stożek wzrostu był osadzony maksymalnie nisko, tak aby nie uległ uszkodzeniu w trakcie zimy. W ostatnich latach głównie w wyniku długich, ciepłych jesieni często dochodziło do zbyt mocnego wybujaania roślin. Zbyt duże wydłużenie pędu głównego najczęściej występuje na plantacjach, gdzie rośliny przed 20 września osiągną fazę 6 liści.

Na rynku są dostępne preparaty regulujące pokrój roślin poprzez hamowanie syntezy enzymów (giberelin) odpowiedzialnych za wydłużanie się łodygi. Do tego celu najlepiej jest wykorzystywać środki mające jednocześnie właściwości fungistatyczne oraz regulujące pokrój roślin lub stosować mieszaniny składające się z typowego regulatora wzrostu oraz fungicydu. Podstawowymi substancjami fungicydowymi stosowanymi do tych zabiegów są triazole (np. tebukonazol, protiokonazol, metkonazol, difenkonazol). W ofercie handlowej dostępne są również preparaty dwuskładnikowe złożone z dwóch triazoli (np. tebukonazol + difenkonazol, protiokonazol + tebukonazol, difenkonazol + paklobutrazol) lub mieszaniny typowego antywylegacza i triazolu (np. chlorek mepikwatu i metkonazol) (Tabela). Do mieszanin zbiornikowych z tebukonazolem często też wykorzystuje się typowe regulatory wzrostu oparte o substancję: chlorek chloromekwatu np. Stabilan 750 SL, Stabilator 750 SL, Reduktor 750 SL, Cekwat 750 SL. Zastosowanie właściwie dobranego preparatu musi nastąpić we wczesnych fazach rozwojowych rzepaku tj. ściśle najlepiej w fazie 4-8 liści. W praktyce często zabiegi te wykonywane są zbyt późno, przez co zmniejsza się działanie skracające ww. preparatów. Liczne badania potwierdzają że rośliny rzepaku które zwały rzędy i wykształciły więcej niż 8 liści nie reagują już zmianą pokroju na zastosowane w tym celu środki.

Foto. Wsadzenie stożka wzrostu zbyt wysoko zwiększa ryzyko wymarzania roślin rzepaku.

W praktyce rolniczej zdarzają się też sytuacje, gdy zbyt małe rośliny potraktowane są zbyt dużą dawką preparatu. Najczęściej objawia się to dłuższym przyhamowaniem wzrostu oraz przebarwieniami liści na fioletowo. W skrajnych przypadkach może dojść nawet do całkowitego zniszczenia plantacji. Największy problem z ustaleniem terminu oprysku jest na

plantacjach nierównych z roślinami w różnych fazach rozwojowych. W takim przypadku należy stosować ww. środki ochrony roślin w dawkach mniejszych lub dzielonych. Dobrze też sprawdzają się środki w składzie których znajduje się difenkonazol. Substancja ta, ma co prawda działanie głównie fungicydowe, ale w połączeniu z paklobutrazolem (np. Toprex 375 SC) lub tebukonazolem (np. Magnello 350 EC) dobrze sprawdza do kompleksowych jesiennych zabiegów. Substancje typowo regulujące pokrój, czyli paklobutrazol oraz tebukonazol są tu w mniejszych dawkach niż w preparatach jednoskładnikowych przez co działają mniej agresywnie na opóźnione rośliny np. w fazie 3 liści. Natomiast preparaty z czystym tebukonazolem można stosować zgodnie ze starym zasadą tj. 0,1 l/ha preparatu (w formułacji 250 EW) średnio na 1 liść rzepaku. Tzn. że jeżeli rośliny średnio na plantacji osiągnęły fazę 4 liścia dawka środka powinna wynosić 0,4 l/ha.

Foto. Porównanie pokroju roślin - z lewej roślina z wysoko osadzonym stożkiem wzrostu, z prawej roślina o prawidłowym pokroju.

Tabela . Przykłady kilku fungicydów możliwych do stosowania jesienią w celu zmiany pokroju roślin rzepaku.

Nazwa preparatów	Substancje czynne	Dawka na ha		
Caryx 240 SL	chlorek mepikwatu (210 g/l) + metkonazol (30 g/l)	1 l		
Caramba 60 SL	metkonazol (60 g/l)			
Horizon 250 EW	tebukonazol (250 g/l)	0,5 l		
Brasifun 250 EC	tebukonazol (250 g/l)	0,75 l		
Darcos 250 EW				
Erazmus 250 EW				
Toledo 250 EW				
Clayton Tabloid				
Domnic 250 EW				
Kosa 250 EW				
Mystic 250 EW				
Tarcza Łan 250 EW				
Tebusha 250 EW				
Sokolov 250 EW				
Furtado 250 EW			tebukonazol (250 g/l)	0,5-0,75 l
Helicur 250 EW				
Tebu 250 EW				
Trion 250 EW				
Orius Extra 250 EW	tebukonazol (250 g/l)	1 l		
Syrius 250 EW				
Tyberius 250 EW				
Riza 250 EW				
Sparta 250 EW				
Troja 250 EW				
Magnello 350 EC	tebukonazol (100 g/l) + difenkonazol (250 g/l)	0,8 l		
Maxior				
Tilmor 240 EC	protriokonazol + tebukonazol	0,75 l		
Corinth 240 EC				
Toprex 375 SC	difenkonazol (250 g/l) + paklobutrazol (125 g/l)	0,3 l		
Difpaklo 375 SC				
Topstar 375 SC				
Vima+Difenopaklobutrayol				
Tiofanat Metylowy 500 SC	tiofanat metylowy (500 g/l)	1,2		
Topsin M 500 SC				

Oprac. Krzysztof Kurus